

EGYRE VILÁGOSABB TŐLETEK AZ ÉG!

interjú Marlok Ferenc ortopéd műszerész mesterrel, a SALUS szakmai vezetőjével

(az interjút Váczi Dániel készítette)

- Feri bácsi hol végezte az iskoláit?

- A piaristáknál kezdtem, de a ferenceseknél fejeztem be az iskoláimat. Gyűlöltem a piaristákat, mert versenytálló volt, három évig jártam oda és az osztálytársaim nevét nem tudtam. A szünetben arról vitatkoztak, hogy a matematika példát hogyan lehetne jobban megfejteni. A ferenceseknél másfél hónap után a fél iskola nevét tudtam. A ferencesek arról híresek, hogy: ferences barát, ferences szellem, ferences szeretet és hozzáállás, s ez engem nagyon megfogott. Nagyon sokáig gondolkodtam, hogy harmadrendű ferences szerzetes leszek.

- Emellett Feri bácsi még mi szeretett volna lenni gyermekkorában és miért éppen korzettépítő mester lett?

- Nagyon érdekes, az édesapám a Magyar Hajózásnál dolgozott, mérnök volt különben. Hajótervezésekben vett részt. Miután megszülettünk és nagyon szegény volt a család, bevállalt három hónapot és hajógépészként dolgozott. Megmaradt bennem, ahogy nagyon kicsi voltam, ültem a térdén és a tengerről mesélt. Ezért tengerész szerettem volna lenni nagyon sokáig. Mert a szabadságról, a hullámzásról, a rengeteg vízről mesélt nekem. Aztán ezt kinőttem, és amikor jött az érettségi, egy dolgot tudtam biztosan, hogy én nem szeretek tanulni. Én nem akarok tovább tanulni. Abban az időben még más volt a világ. A középmezőnybelieknek, ahova szerintem én is tartoztam (mert bizonyos tantárgyakat, mint biológia, magyar és történelem nagyon szerettem, de a matematika, fizika, kémia megfejtethetlen talány volt számomra), szóval nekünk egy út állt nyitva: hogy szakmát tanuljunk. Én elég szorgalmasnak érzem magam, nyolcadiktól kezdve minden nyáron dolgoztam kőműves mellett, hogy megtanuljak férfi módra dolgozni (és férfi módra inni ☺). Szerintem nagyon fontos, hogy megtanuljunk dolgozni, én mindig szerettem a munkában elől lenni. Jött tehát az érettségi, s édesapám azt mondta, hogy szakmát mindenképp kell tanulni. Tanácstalan voltam, de egy barátom azt javasolta, hogy menjünk el irodagép műszerésznek, az jó lesz.

- Az elég távol esik az ortopéd műszerész szakmától, nem?

- Így van, de elmentünk az iskolába, ahol a műszerészeket képezték és ott az igazgató javasolta, hogy érettségi után inkább próbáljam meg az ortopéd műszerész szakmát. Kérdeztem, az mi? Életemben még nem hallottam róla. Azt tanácsolta, menjek el a Gyógyászati Segédeszközök Gyárába ismerkedni és láttam, hogy műlábakat csinálnak. Gondoltam, végül is mindegy, lehetek műláb faragó is. Elkézdtem hát az iskolát, de négy hónap után abba akartam hagyni. Ugyanis egy darab vasat adtak és egész nap azt kellett reszelgetni. Elegem lett és az első év végén bejelentettem, kilépek. A mester, aki oktatott minket, kérte, hogy a nyári gyakorlaton maradjak, mert akkor legalább a fémipari alapképzésről lesz papírom.

- És Feri bácsi ott maradt?

- Igen, beleegyeztem és a nyári gyakorlatomat, hat hetet Budakeszin, az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézetben töltöttem. Akkor még létezett az Erdő utca 8., 9-es pavilon, csupa gerincferdüléssel gyerekek voltak ott iskolaszanatórium keretében. Műtéti előkészítés, utókezelés folyt. Belecsöppentem egy hihetetlenül izgalmas világba. Mindig szerettem emberekkel foglalkozni és a gyerekek nyelvén talán értettem, mert egy csomó unokatestvérem volt és én voltam a legidősebb. Nagyon jól elvoltam velük. Az ott lévő orvosoktól, nővérektől, gyógytornászoktól pedig nagyon sokat lehetett tanulni. S a lényeg, hogy az a hat hét lebetonozott engem a gerinc mellé. Attól kezdve én elkezdtem megérezni, hogy ez mi. Akkoriban az orvosok, a főnővér, a műszerészek együtt látogatták a kórtermeket és meg lehetett beszélni a gyerekek esetét. Nagyon fontos volt, hogy megjelent az ember, a gyerek a munkámban! Onnantól már érdekes volt. 1981-ben kezdtem el tehát tanulóként ott dolgozni, onnan vittek el katonának is és 1986-ig maradtam.

- *Mi történt 1986-ban?*

- Ketten voltunk, akik jól értettük ezt a szakmát, s szerettünk volna saját vállalkozást létrehozni. Mindent, amit lehetett, megtanultunk. Éjjeleket dolgoztam végig, hogy minden csínját-bínját megtanuljam ennek a szakmának. S ráadásul már akkor beköszönt egy név, dr. Jeszenszky Dezső (*gerincsebész, a gerincferdülés műtéti kezelésének, a deformitás sebészetnek a specialistája és szaktekintélye, a zürichi Schultess Klinik vezető főorvosa*), aki szintén Budakeszin dolgozott, s már járt kint németországi központokban. Megjötték az első hírek a konzervatív kezeléstről, arról, hogy létezik olyan, hogy törzskorzett, létezik olyan, hogy Cheneau-fűző. De 1986-ban megszületett az első gyermekem. Sikertelenül egy nagyon öreg házat venni, amiért 8.000 Ft-ot kellett törlesztenem havonta, de csak 4200 Ft-ot kerestem. Hiába vagyok nagyon jó szakember, gondoltam, ebből nem lehet megélni. Felmondtam és elmentem egy pékségbe dolgozni. Hiába jött az igazgató és próbált rábeszélni, hogy maradjak, nem tudott pénzt ígérni. Így következett három év az életemben, amikor pékségben dolgoztam, gázvezetéket fektettem, tehenet fejtem, erdészetről és más helyeken vállaltam munkát. A tehenészetben dolgoztam, amikor jött egy levél Németországból.

- *Fontos levél lehetett...*

- Jeszenszky Dezső doktor úr írt nekem. Ő azt hallotta, hogy jó szakember vagyok és szeretné, ha kimennék Németországba dolgozni. Ugyanis ő egy központot, egy klinikát szeretne Magyarországon létrehozni, amiben ortopéd műhely is lenne, és annak én lennék a vezetője. Azt mondtam neki, hogy köszönöm a lehetőséget, de ebből nem kérek. Addigra én már sokat csalódtam az emberekben és gondoltam, jobb, ha a tehéntrágyát lapátolom. De nem hagyta annyiban, kijött hozzám, hogy személyesen beszéljünk meg. Értettem persze, hogy nagy lehetőség ez, hiszen akkor volt a rendszerváltás és 30 nap gondolkodási időt kértem. Nem akartam kimenni, de a pénzkeresés miatt elvállaltam. Elég mélyvíz volt számomra, két gyermekem volt már itthon, a feleségemnek is nagyon nehéz időszak volt. Kikerültem, de kiderült, hogy az újfajta korzett-típusokról fogalmam sincs, semmilyen német nyelvtudásom nem volt, pechemre a doktor úr pedig akkor épp egy másik városba ment. Nem volt senki, aki az első időkben segített volna. Kint megtanulhattam azokat a korzett-típusokat, amelyek Nyugaton már bevett eszközöknek számítottak. Olyan helyen tanulhattam, ahol egy évig dolgozott maga Cheneau professzor is. Először nagy problémáim voltak a német nyelvvel, két hónap után németül álmodtam. Igyekeztem jó sokat dolgozni, mindent megtanulni. Főleg azért, hogy ne kelljen az itthoniakra gondolni, ne kelljen hazagondolni. Három hónap után jöttem először haza.

- *Akkor már sok mindent megtanult Feri bácsi a korzettkészítésről?*

- Kint az volt a menetrend, amihez itt én is tartom magam, hogy mindent nézhettem, mindent figyelhettem, de semmit nem engedtek csinálni. Mert az az ő felelősségük. Én nem ronthatok el egy gyereket. Bármit ötvenkétszer megkérdezhettem, betanított munkát végezhettem, de korzetet nem faraghattam. Akkor viszont már kezdtem egészen sokat megtanulni erről és jött a telefon, hogy megalakult a SALUS nevű cég, jönnék-e ide dolgozni. Egyrészt jöttem volna, de tartottam magam ahhoz, hogy Jeszenszky doktor úr engedélyét kérem. Ő beleegyezett, de a SALUS csak ugródeszkának tűnt, hiszen még élt a remény, hogy a gerincközpont felépül. Akkor már úton volt a harmadik gyerkőcünk is, s így kezdtem el a Salusnál dolgozni. Azt kell mondanom: szerintem kellett, hogy főntről irányítsák ez a dolgot és kellett, hogy olyan emberek legyenek kellő időben körülöttem, akik alakították az ilyen irányú életemet.

- *Mit szeretne még elérni Feri bácsi?*

- Nagyon szeretném látni az utánpótlást, aki kinő mellém, mögém. Aki a helyembe nő. Olyan szakembert, aki fölém nő, aki sokkal többet tud, mint én, aki sokkal jobban szereti ezt, mint én. Aki ezt a lelketet tovább viszi.

- *Hogyan ismerkedtek meg Barkával (Schuster Barbara, a VERTEBRA Alapítvány munkatársa)?*

- Én már régóta szerettem volna magam mellé segítőt találni, mert én ezt egyedül nem tudom csinálni. És sok mindenre alkalmatlan is vagyok. A Szilvi (*Nagy Szilvia, gyógytornász*) hozta be egyszer Barbarát ide a SALUS-ba még 2004-ben. Én döntően arra emlékszem, hogy azt mondtam neki, minden segítséget örömmel fogadok, de nekem annyi ember ígért már sok mindent és nem lett belőle semmi, hogy meglátjuk, ő mit fog csinálni. Akkor ők, néhány Jeszenszky-páciens (*köztük Bárdos Dóra, a korzetes táborok vezetője*) már megismerkedtek egymással és próbáltak összefogni. Megint csak azt gondolom, hogy a Jóisten segítsége kellett: ha nincs a Vertebra Alapítvány, ha mi akkor nem úgy találkoznunk, ha korábban nem próbálkoztunk volna már egy táborral, s nem merült volna fel a szükség, hogy kéne valaki, aki ebbe besegít... Minden úgy volt megírva, hogy ez nem működhetett volna másképp, csak úgy, hogy a Barbara itt ragadt. Elindult a közös munka, amiben ő nagyon komoly segítséget jelentett. Végre volt egy olyan ember, akit a napi munkába nem kellett bevonni és tudott azzal foglalkozni, ami egy kicsit messzebbre mutat. Nagyon sok mindent köszönök neki. Volt egy könyv, ami tőle kaptam, az a címe: Az álmaid képekben. Azt mondtam neki erre: tök jó, hogy vagy, mert te segítesz az álmaimat valóra váltani. Nagyon komoly és fontos segítőnek tartom. Biztos, hogy sok minden nem tudott volna nélküle úgy föllátni, megvalósulni, ahogy... A táboroknak más szaga lenne, ha nem vele sikerül összehozni.

- *Mitől lettek jóban?*

- Én azt gondolom, hogy a Barbara érzi, mit szeretnék, illetve mindketten azt szeretnénk, hogy nektek jobb legyen. Ez mindennél fontosabb. Az összes többi dolgon meg át lehet lépni, a többi részletkérdés. Véleményünk lehet különböző, vitatkozhatunk, de mindent meg lehet beszélni. Abban egyetértünk, hogy mindig ti vagytok a legfontosabbak, mindig az adott gyerek.

- *Amikor Feri bácsi látja a táborok után a képeket, videókat (pl. Kristóf táncát), s hallja a rengeteg élménybeszámolót, akkor mit gondol?*

- Én éppen ezért az első pillanattól fogva, tudatosan soha nem szóltam bele a táborokba. Ezt a Barbara meg tudja erősíteni. Mert megbízom benne, megbízom az értékítéletében, abban, hogy nagy marhaságot nem fog csinálni. Mert a gyerek a fontos. Ő sokkal fiatalabb, mint én, sokkal rugalmasabb. Azoktól a dolgoktól, amiktől én dobok egy hátast, azok neki még beleférnek, hát akkor legyen. Ha én ott lennék, biztos nem minden ugyanígy történe, mert én keményebb vagyok, nem úgy reagálnám le. De hát ettől jó ez. Én is voltam fiatal, én is sok minden hülyeséget megcsináltam. Hát akkor miért ne? Abszolút megbízom a Barbarában, s ebből soha nem is volt vita, hogy ezt miért engedted meg, s azt meg miért nem? S én ezt nem is szeretnék beleszólni, pedig néha jól esne. Van egy határ, ami alá nem szabad becsúszni, de erre mondom, hogy megbízom benne, sőt, megbízom bennetek is. Bármennyire is sokféle családból, sokféle háttérrel jöttök ide, s néha én csodálkozom a legjobban, hogy sikerül egységgé kovácsolódni.

- *Feri bácsi mit üzen a Korzettes Firkálmányok olvasóinak?*

- Azt, hogy ménkű büszke vagyok rátok. Nekem nagyon sokat jelent, hogy veletek együtt dolgozhatom. Mindig is közös munkának fogtam fel ezt. Nagyon sokra tartom azt a munkát, amit ti végeztetek. Nem csak azokra vagyok büszke, akik táborba mennek, és akik a fórumokra írnak. Hanem azokra a „szürke”, csendes gyerkőcökre is, akik abszolút a háttérben, de ugyanúgy megküzdik a maguk lelkének küzdelmét. És ezt az egész - néha nagyon szörnyűnek tűnő - dolgot. Mert egyre világosabb tőletek az ég! Egyre több gyerek és szülő jön úgy oda, hogy én már láttam, hogy én már hallottam, én már találkoztam korzettet viselő gyerekekkel! Baromi nagy dolog és baromi jó érzés, és kérlek benneteket, hogy ezt ne hagyjátok abba! Kérlek benneteket, hogy gyertek vissza. Felnőttként. Részben azért, mert a személyes sorsotok érdekel, részben azért, mert ti vagytok a jövő nagy emberei. Gyertek vissza, hogy lássam az ügyet száriba szökkenni, amit én próbáltam jól-rosszul elkezdni. Milyen büszke leszek, amikor láthatom a gyerekeiteket! Akkor nyugodtan fogok hátradőlni, hogy nem csináltam túl nagy marhaságot. Nekem nagyon fontos, hogy minden tekintetben gerincesebben engedjelek el benneteket. Ezért igyekszem egy kicsit nevelni is. Ha van néhány biztos pont az életedben, amihez te tudod igazítani magad, az segít. Egy barátság, az adott szó szentsége, a megbízhatóság, a pontosság, az építhetsz rám – ezek nagyon fontos dolgok. Én ezt üzenem, hogy merjetez gerincesek lenni! Merjetez a világ ellen menni! Merjetez királyok és királykisasszonyok lenni! Érdemes küzdeni és érdemes a hülyeséggel szembe menni. Mert ha nem is ma, de holnap az visszaköszön és megéri. Észre sem veszed, ha becsületes vagy és úgy dolgozol, akkor mégiscsak ott találod magad az elsők között. Ami ugyanakkor nagyon nehéz is. Mert rengetegen drukkolnak, hogy botolj el. Nagy büszkeség, ha az utadon végig tudsz menni. Most hogy én már harminc éve bíbelődöm ezzel a szakmával, jó dolog visszanézni. Büszkeség visszanézni és azt látni, hogy kitartottál egy ügy mellett, egy ember vagy a munkád mellett. Visszanézel, és azt kérdezed: ezt én futottam be? Nem is hittem volna! Kívánom nektek ezt az érzést és ezt a büszkeséget!

- *Köszönjük szépen. A végére egy rövid kérdés, krumplifőzelék vagy tökfőzelék?*

- Krumplifőzelék ☺

A Korzettes Firkálmányok minden olvasója nevében köszönöm a beszélgetést. A folytatásban pedig KIS SZÍNES - Amit nem biztos, hogy tudtunk Feri bácsiról címmel:

„Három lányom van. Zsuzsanna, Barbara és Franciska. A legidősebb két éve férjnél van, ő óvó néni. A középső huszonnégy éves és környezetvédelmi szakot végzett, de a nyelvvizsga hiánya miatt még nem vehette át a diplomáját. Hobbija a fotózás, kisebb díjakat is nyert már. A legkisebb mentőtisztnek tanul. Bizonyos vonásaiban ő hasonlít rám a legjobban. Ha ők nem lennének, ha nem lenne a feleségem, soha nem jutottam volna el idáig. Nekik, a családomnak kell azzal szembesülniük, hogy ötvenkétszer több időt töltök itt, mint velük. Mégis megmaradtak mellettem. Minden szeretetem, megbecsülésem az övék. Nyugodtan leírhatod: ma is nagyon, nagyon szeretem a feleségemet.”

„Az egyházközségben igyekszem elég sok mindent megtenni. A mai világban, amikor senki nem mer semmi mellett igazán elköteleződni, a világi híveknek sokkal bátrabban ki kell állniuk. Éppen ezért én elég régóta az egyházközség képviselőtestületének tagja, egy alapítvány elnöke, illetve a Caritas helyi szervezetének tagja vagyok. Ez azt jelenti, hogy bármilyen feladatot adódik, akár a szegényekhez elmenni, az időseket, betegeket meglátogatni, ruhát osztani, akkor csinálom. Gyakran járok Kárpátaljára, Erdélybe, a moldvai csángókhoz. A Római Katolikus Egyházban egyre kevesebb a pap, s ez egyre nagyobb gondot okoz. Hat éve elvégeztem egy iskolát, úgynevezett világi lelkipásztori kiegészítő lettem. Ha nincs pap, akkor bizonyos feladatokat nekünk kell ellátni: temetések, igeliturgia, szentségimádás. Ebben próbálom, ami rajtam áll, megtenni. Úgy gondolom, hogy ez is csak a személyes példán át működik, méghozzá úgy, ha az ember legelől jár.”